

Sygn. akt II C 273/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2018r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSO Barbara Konińska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Małgorzata Kotlarz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 stycznia 2018r. w R.

sprawy z powództwa (...) SA w W.

przeciwko P. C., M. C. (1), B. C., M. C. (2)

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego P. C. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) z tytułu kosztów procesu;
3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego B. C. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) z tytułu kosztów procesu;
4. zasądza od powoda na rzecz pozwanego M. C. (2) kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) z tytułu kosztów procesu.

SSO Barbara Konińska

Sygn. akt II C 273/17

UZASADNIENIE

Powód Powszechny Zakład Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. złożył do Sądu Rejonowego w Raciborzu pozew domagając pozbawienia w całości wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 29 grudnia 2014r. wydanego w sprawie sygn. akt II C 111/14 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności a zasądzonego od niego na rzecz powodów kwotę po 90.000 zł wraz z kwotą 18.800 zł na rzecz Skarbu Państwa oraz zasądzenia od pozwanych na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. w dniu 11 maja 2017r. dokonał zajęcia jego konta bankowego egzekwując na rzecz pozwanych kwotę 240.000 zł wraz z odsetkami i kosztami sporu zasądzonymi wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 29 grudnia 2014r. wydanego w sprawie sygn. akt II C 111/14. Podał, iż przedmiotowy wyrok zaskarżył co do kwoty 120.000 zł (tj. po 30.000 zł odnośnie do każdego z pozwanych), zaś pozostałą kwotę – łącznie 240.000 zł – zamierzał niezwłocznie przekazać pozwany. Wskazał, że niejednokrotnie zwracał się do pełnomocnika pozwanych o wskazanie stosowanego numeru konta celem przekazania zasądzonych prawomocnie kwot, jednak ten nie podał numeru konta, uniemożliwiając tym samym realizację wyroku. Dodał, iż jak wynikało z prowadzonej z pełnomocnikiem pozwanych korespondencji rzeczywiście nie podał on danych potrzebnych do dokonania przelewu, jednakże twierdził, iż pozwani nie zamierzają

wszczynać postępowania egzekucyjnego przeciwko niemu, ani nie będą też naliczać odsetek ustawowych. Wskazał, iż w dniu 17 marca 2015r. złożył w Sądzie Rejonowym w Rybniku wniosek o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego kwoty 240.000 zł. Podniósł, iż w dniu 31 stycznia 2017r. wystąpił z kolejnym wnioskiem w tej sprawie, zaś w dniu 21 lutego 2017r. wpłacił na wskazane konto depozytowe kwotę 240.000 zł. Wskazał, iż postanowieniem z dnia 15 maja 2017r., sygn. akt II Ns 252/17 Sąd Rejonowy w Rybniku zezwolił mu na złożenie do depozytu przedmiotowej kwoty. Dodał, iż w jego ocenie, ze względu na złożenie przedmiotowej kwoty do depozytu sądowego został on zwolniony z obowiązku jakichkolwiek wypłat na rzecz pozwanych, bowiem świadczenie wynikające z wyroku zostało spełnione w dniu wpłaty środków do depozytu, tym samym, żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jak również wniosek o zabezpieczenie roszczenia pozostają w pełni uzasadnione.

Postanowieniem z dnia 26 maja 2017r. Sąd Rejonowy w Raciborzu stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

Pismem z dnia 11 sierpnia 2017r. Sąd wezwał powoda do podania, czy wobec zakończenia postępowania egzekucyjnego na skutek całkowitego zaspokojenia roszczenia podtrzymuje żądanie pozwu i wnioski o udzielenie zabezpieczenia w terminie siedmiu dni pod rygorem uznania, że żądanie pozwu i wnioski podtrzymuje.

W piśmie z dnia 18 sierpnia 2017r. powód przyznał, że postępowanie egzekucyjne zostało zakończone na skutek całkowitego zaspokojenia roszczenia, dodał jednakże że przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego kwota stanowiąca przedmiot świadczenia została przez niego złożona do depozytu sądowego, o czym pełnomocnik pozwanych został zawiadomiony i że w tej sytuacji komornik bezzasadnie pobrał koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 23.633,06 zł oraz kwotę 2.700 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego tj. łącznie 26.333,06 zł. Jednocześnie sprecyzował wartość przedmiotu sporu wskazując, iż wynosi ona 26.333,06 zł.

Pozwani P. C., M. C. (1), B. C. i M. C. (2) złożyli odpowiedzi na pozew domagając się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na ich rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniach pozwani podali, że nie otrzymali od powoda żadnej informacji o tym, że złożył do depozytu sądowego kwotę 240.000 zł, jego działania były podjęte poniewczasie i nie miały dla prowadzonego postępowania egzekucyjnego żadnego znaczenia. Wskazali również, iż Sąd Rejonowy w Rybniku nie przesłał im postanowienia o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego. Dodali, że powód w żaden sposób nie wskazał podstawy prawnej dochodzonego roszczenia i nie wskazał podstawy faktycznej, gdyż kwota 240.000 zł została wyegzekwowana zgodnie z prawem nie naruszając przepisów dotyczących powództwa przeciwegzekucyjnego.

Na rozprawie w dniu 23 stycznia 2018r. powód zmodyfikował swoje stanowisko procesowe wnosząc ponownie jak w pozwie i wskazał, iż wartość przedmiotu sporu wynosi 240.000 zł, jak podał to również w pozwie.

Sąd ustalił:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 29 grudnia 2014r. wydanym w sprawie sygn. akt II C 111/14 zasądzone od (...) S.A. w W. na rzecz P. C., M. C. (1), B. C. i M. C. (2) kwoty po 90.000 zł na rzecz każdego z nich oraz kwotę 18.800 zł na rzecz Skarbu Państwa.

(...) S.A. wniósł apelację od powyższego wyroku zaskarżając kwoty zadośćuczynienia w wysokości przewyższającej kwotę 60.000 zł dla każdego z powodów.

Powód zwrócił się do pełnomocnika pozwanych o wskazanie stosowanego numeru konta celem przekazania zasądzonych prawomocnie kwot, czego ten nie uczynił.

W dniu 17 marca 2015r. (...) S.A. złożył w Sądzie Rejonowym w Rybniku wniosek o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego kwoty 240.000 zł. W dniu 31 stycznia 2017r. wystąpił z kolejnym wnioskiem w tej sprawie, zaś w dniu

21 lutego 2017r. wpłacił na wskazane konto depozytowe kwotę 240.000 zł. Ze względu na nieopłacenie powyższego wniosku zarządzeniem z dnia 10 marca 2017r. (sygn. akt II Ns 93/17) doszło do jego zwrotu.

W dniu 11 maja 2017r. na wniosek pozwanych wszczęto przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne (sygn. akt Km 532/17) co do zaległej kwoty 240.000 zł. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. w dniu 11 maja 2017r. dokonał zajęcia konta bankowego (...) S.A. egzekwując na rzecz pozwanych kwotę 240.000 zł wraz z odsetkami i kosztami sporu zasądzonymi wyrokiem z dnia 29 grudnia 2014r.

Postanowieniem z dnia 15 maja 2017r., sygn. akt II Ns 252/17 Sąd Rejonowy w Rybniku zezwolił mu na złożenie do depozytu przedmiotowej kwoty. Postanowienie to nie jest prawomocne.

Postanowieniem z dnia 16 maja 2017r. postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 532/17 prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. przeciwko powodowi zostało zakończone w związku z wyegzekwowaniem od dłużnika całości dochodzonej na rzecz wierzycieli należności oraz ustalono wysokości kosztów postępowania egzekucyjnego na łączną kwotę 23.633,06 zł.

(dowód: dokumenty zawarte w aktach komornika przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. sygn. Km 532/17, dokumenty zawarte w aktach Sądu Rejonowego w Rybniku sygn. I Ns 252/17, wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 29 grudnia 2014 r. sygn. II C 111/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 maja 2017r. sygn. V ACa 494/16, informacje mailowe k. 22-24)

Sąd zważył:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Materialnoprawną podstawę żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego stanowi art. 840 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie (okoliczności, fakty), wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może oprzeć powództwo na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Powództwo przewidziane w art. 840 k.p.c., określane mianem opozycyjnego, nie służy ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Wytaczając powództwo opozycyjne dłużnik powinien wykazać, że tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo może być wytoczone niezależnie od tego, czy przeciwko dłużnikowi została już wszczęta egzekucja, istotne jest jedynie by zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym było wymagalne. Wówczas dłużnik może żądać pozbawienia (ograniczenia) wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość wykonania tego tytułu. W doktrynie wskazuje się, że samo istnienie możliwości wykonania tytułu wykonawczego, czyli zdolności do egzekucji, pozwala na wystąpienie z powództwem zmierzającym do uniemożliwienia przeprowadzenia egzekucji z tego tytułu wykonawczego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2015r. o sygn. akt IV CSK 133/14).

Bezspornym pomiędzy stronami było, że tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 29 grudnia 2014r. wydanego w sprawie sygn. akt II C 111/14 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności został w całości wykonany.

Celem powództwa opozycyjnego jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Nie można pozbawić wykonalności tytułu wykonawczego, który został już wykonany. Powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości. Dłużnik traci prawo do wytoczenia takiego powództwa z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co nie odbiera mu możliwości poszukiwania sądowej ochrony jego praw

w odrębnym postępowaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002r., sygn. akt I PKN 197/01, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1988r., sygn. akt I CR 255/88, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1978r., sygn. akt III CRN 310/77).

Wobec powyższego orzeczono jak w wyroku oddalając powództwo jako bezzasadne.

Z uwagi na oddalenie powództwa powód jest stroną przegrywającą proces w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. Sąd stwierdził brak podstaw do zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. zgodnie z którym sąd może w wypadkach szczególnie uzasadnionych zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis nie konkretyzuje wypadków szczególnie uzasadnionych. Ma on miejsce wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Podstawą do takiej oceny może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa (stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa), przy czym zła sytuacja finansowa, stanowiąca podstawę do zwolnienia strony od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, nie wyczerpuje sama w sobie przesłanek zastosowania art. 102 k.p.c., a przepis ten, z uwagi na swój szczególny charakter, nie może być wykładany rozszerzająco i wyklucza uogólnienie. Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (wyrok Sądu Najwyższego z 19 maja 2006r., sygn. akt III CK 221/05, L.). Podkreślić należy także, iż zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. łączy się ze swoistą restrykcją w stosunku do przeciwnika procesowego, który sprawę wygrał. W konsekwencji stosowanie tego przepisu musi się odbywać z bardzo dużą ostrożnością. Podnieść należy, iż pismem z dnia 11 sierpnia 2017r. Sąd wezwał powoda, reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika, do podania, czy wobec zakończenia postępowania egzekucyjnego na skutek całkowitego zaspokojenia roszczenia podtrzymuje żądanie pozwu. Powód podtrzymał w całości żądanie pozwu. Wobec powyższego Sąd zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) zasądził od powoda na rzecz pozwanego P. C., B. C. i M. C. (2) kwoty po 5.400 zł na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Zasady ponoszenia kosztów procesu w sprawach, w których po stronie pozwanej występują współuczestnicy w sporze (art. 72 i nast. k.p.c.) nie są obecnie uregulowane ustawowo, a jedyny przepis dotyczący zwrotu kosztów procesu przez współuczestników - art. 105 k.p.c. - reguluje wyłącznie zwrot kosztów przez współuczestników po stronie przegrywającej proces. Odrębnych uregulowań brak także w przepisach wykonawczych wydawanych przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie delegacji zawartych w ustawie z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jak również w przepisach ustaw dotyczących adwokatury i radców prawnych. Sąd podziela jednak pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 8 października 2015r., sygn. akt III CZP 58/15, iż współuczestnikom formalnym (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.), reprezentowanym przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, należy się zwrot kosztów procesu obejmujących jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika. Wobec powyższego orzeczono jak w wyroku.

Sędzia:

Sygn. akt II C 273/17

R., dnia 8 lutego 2018 roku

ZARZĄDZENIE

1. odnotować wpływ uzasadnienia wyroku oraz okoliczność, iż projekt uzasadnienia sporządziła Pani asystent sędziego Justyna Gilner;

2. doręczyć odpis wyroku wraz z uzasadnieniem:

- pełnomocnikowi powoda;

3. przedłożyć akta po upływie 21 dni od wykonania lub z wpływem.

SSO Barbara Konińska